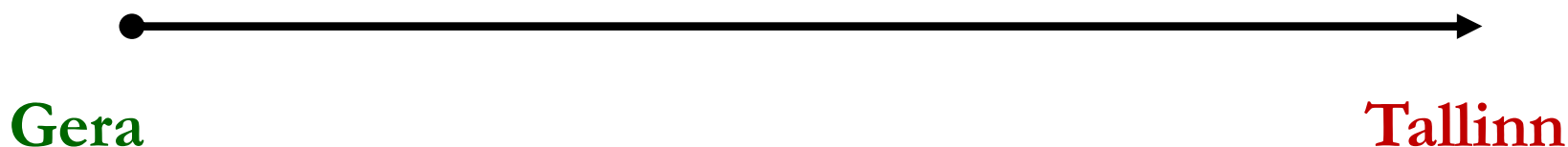

*Mida tähendab „Make Trade Simple“, mis on
hea eksporditehing ning kuidas selleni jõuda
ICC tööriistu ja teenuseid kasutades*

Tiit Tammemägi, PhD
ICC Eesti peasekretär
tiit.tammemagi@icc-estonia.ee
telefon 684 1252

Väike kaasus alustuseks!

- Eesti importöör ostab Saksamaalt kaupa tarneklausliga **CIP Tallinn (Incoterms 2010)**, st
 - müüja on tellinud ja kinni maksnud kauba **veo kuni Tallinnani**
 - müüja on **kindlustanud** kauba **ostja kasuks** veo ajaks
- Küsimus: kus läheb vastutus kauba eest müüjalt ostjale üle, kas **Tallinnas** või veo alguses **Geras**?

- Palun tehke oma valik: Tallinn või Gera?

Arutagem edasi

- 1) Õige vastus on käes, aga mida arvas Eesti ostja avastades Tallinnas kauba puudumise?
- 2) Kokku on selliseid ostjale ohtlikke tarneklausleid 4:
 - CPT, CIP; CFR ja CIF
 - Müüja on tasunud veo sihtkohani ostja maal, aga tarnekoht on selle veo alguses
 - Soovitame ostjal teha kõik, et neid nelja lepingutes vältida
- 3) Kui kaup oleks ostetud Venemaalt tarneklausliga CIP Tallinn ja peale laaditud nt Pensas?
- 4) Veosekindlustus CIP ja CIF puhul aitab vähe. Kindlustuskate piirdub põhiliselt avariiliste riskidega

Make Trade Simple

- **Rahvusvahelise Kaubanduskoja ICC kampaania**
 - **Lepingutase** otsustavalt **paremaks**
 - **Kaks väliskaubandust: juristide ja kommertsantide oma**, kumbki ei rahulda
- Tõde on kahe viimase vahel ehk: **sõlmimine** olgu **lihtne** ja kommertsantidele jõukohane
- **Kolm sammast**
 - **Incotermsi hea tundmine ja kasutamine**
 - **Põhiliste makseviiside valdamine ja**
 - **ICC tüüplepingute kasutamine tehingu sõlmimisel**
- **Make Trade Simple on ICC Eesti lipukiri!**

Make Trade Simple!....

....on kontseptsioon sellest, kuidas ICC norme ja reegleid, seisukohti ning kontaktvõrgustikku kasutades on võimalik:

- teha kaubandustehingutes keeruline lihtsaks ja pooltele üheselt mõistetavaks
- parendada eksporditehingute kvaliteeti
- suurendada ekspordi tehingukindlust ja vältida arusaamatusi ning kaotusi tarnel
- Vaata ka www.iccfinland.fi
- Make Trade Simple! omab kasvavat tähtsust just tänases ettearvamatus maailmas. Üha rohkem vajame:
 - lihtsaid, selgeid ja siduvaid ning vormilt lühidaid leppeid
 - koostöövõrgustikku, millele toetuda

ICC loodud ühiskeel - *Lingua Franca*

- Incoterms ja teised reeglistikud kuni kommertsvaidluste lahendamiseni välja
- ICC tüüplepingute seeria
- ICC seisukohad ja soovitused, vt ICC Eesti koduka www.icc-estonia.ee
 - ICC Cyber security guide for business
 - ICC Business Charter for Sustainable Development
 - ICC Framework for **Responsible Marketing** Communications of **Alcohol**
 - **ICC Anti-Corruption Clause**
 - ICC Force Majeure & Hardship Clause
 - ICC Principles to Facilitate Commercial Negotiation
 - Developing Neutral Legal Standards for Intern. Commerc jne

Eksporditehing ja selle kvaliteet...

....on valdkond, kus on palju arenguruumi

- Puudub statistika, kuid hinnanguliselt:
 - Incotermsi tuntakse, kui üldse, siis halvasti
 - ICC tüüplepingud, reeglid ja normid tundmatud
 - ei vallata tehingus valitsevaid seoseid
 - selguse defitsiit, kui midagi juhtub
- Meelis Arumeele järgi kolm guppi
 - (rahvusvahelised) suuretevõtted
 - need, kellele hind on ainus kriteerium, mida teatakse
 - need, kelle tehingud on korras

Lepinguprobleemid

- “Mul polegi lepingut!”
 - tegelikult sõlmiti offerdi-aktsepti vormis
- Vale hoiak – suhtumine
 - „Leping - see on ju imelihtne!”
 - „Leping – see on juristide asi!”
 - „Meil on standartne teenus“
 - „Meil on korporatsiooni mall ja reeglid“
 - „Mind huvitab ainult hind!”
 - „Mu spetsialistid valdavad asja suurepäraselt!”
 - „Mu inimesed ei taha õppida!”

Mis juhtus?

- Selguse ja kindluse defitsiit. Millest lähtuda, kui midagi juhtub?
- Siin tuleb Incoterms appi, kui seda lepinguis õigesti kasutada
- Incoterms **fikseerib tarnekoha**, st kus ja millal läheb kauba kadumise ja kahjustumise risk müüjalt ostjale üle

MÜÜGILEPING

PREAMBUL

1. LEPINGU ESE
2. KVALITEET
3. HIND JA SUMMA
4. TARNETÄHTAEG
5. VEDU, PAKEND, MARKEERING
6. TOIMINGUTE JÄRJEKORD
7. ÜLEANDMINE
8. MAKSETINGIM.
9. REKLAMATS.
10. VAHEKOHUS
11. SANKTSIOONID
12. FORCE MAJEURE
13. KINDLUSTUS
14. OMANDIÕIGUSE ÜLEMINEK
15. RAKENDATAV SEADUSTIK
16. TEISED TINGIM.
17. POOLTE AADRESSID

VAHEKOHUS

PATENDIAMET

KESKPANK

KESKPANK

PANK

GARANT

GARANT

PANK

MAKSED

MAKSED

EKSPOR-
TÖÖR

VAHENDAJA

VAHENDAJA

IMPOR-
TÖÖR

SPEDITÖÖR

SPEDITÖÖR

SISEVEOD

KINDLUSTUS

KINDLUSTUS

SISEVEOD

TOLL

TOLL

RAHVUSVAH.
VEOD

RAHVUSVAH.
VEOD

RIIK

RIIK

Incoterms reguleerib müügilepingus:

1. **Praktiliselt kõike**, mis puudutab **müüja ja ostja kohustusi** kauba **tarnel**, s o tarneahelas toimuvat
2. Valitud **tarneklausele mõjutab** väga oluliselt kauba **hinda**, puudutamata muid poolte kohustusi maksete osas
 - ostja peab **tasuma** kauba **hinna**, nii **nagu müügilepingus** on ette nähtud
3. **Paljas Incoterms'i kasutamine ei anna** veel **täiuslikku** müügilepingut ent loob hea aluse selle saavutamiseks

Incoterms ei reguleeri müügitehingus:

1. Hinnakujunduse aluseid, maksevorme ja -viise
2. Omandiõiguse üleminekut
3. Lepingu rikkumist ja selle tagajärgi, sanktsioone
4. Vaidluste lahendamise korda, kohtualluvust
5. Poolte õiguskaitse abinõusid
6. Rakenduvat õigust

Appi tuleb võtta ICC näidis-kaubamüügileping!

Tänaseks on Incotermsist saanud ...

...rahvusvaheline keel, milles on 11 kolmetähelist sõna: EXW; FCA; CPT; CIP; **DAT; DAP;** DDP ja FAS; FOB; CFR ning CIF

- Kõiki neid sõnu peab ekspordis teadma
- Tasuks teada ka Incoterms 2000 4 kaotatud sõna: **DAF, DES, DEQ ja DDU**
- Ent mitte kuskil pole öeldud, et pead neid kõiki kasutama
- Kasuta ainult neid sõnu, mis on Sulle ja veelgi parem mõlemale poolele asjakohased!

Incoterms[®] 2010 klassifitseerib

Kõik veoviisid *Rules for any mode or modes of transport*

EXW *Ex Works* Hangitud tehasest

FCA *Free Carrier* Franko vedaja

CPT *Carriage Paid To* Vedu makstud kuni

CIP *Carriage and Insurance Paid To*
Vedu ja kindlustus makstud kuni

DAT *Delivered At Terminal* Tarnitud terminali(s)

DAP *Delivered At Place* Tarnitud kohale

DDP *Delivered Duty Paid* Tarnitud, toll tasutud

Incoterms® 2010 klassifitseerib II

Vedu veeteel *Rules for sea and inland waterway transport*

FAS *Free Alongside Ship* Franko laeva kõrval

FOB *Free On Board* Franko laeva pardal

CFR *Cost and Freight* Hind ja prahiraha

CIF *Cost, Insurance and Freight*

Hind, kindlustus ja prahiraha

Incotermsi soovitused

1. Ära kasuta EXW rahvusvahelistes tehingutes tarneklauslina FCA on õige alternatiiv
2. EXW ja DDP sobivad hästi riigisisestes tehingutes, halvasti rahvusvahelistes
3. Ostjana tee kõik vältimaks CPT, CIP, CFR ja CIF kasutamist
4. FCA, DAP või DAT parim valik
5. Incoterms on tarnete tööriist
6. Tarnetega sebumine on tootva ettevõtte põhitegevus

Tüüplepingute head ja vead

- Erialaliitudel ja suurtel ekspordifirmadel on reeglina oma tüüplepingud või -tingimused
 - head: lihtsustab sõlmimist
 - vead:
 - tasakaalustamata koostaja kasuks
 - koostajale „püha lehm“ - ei tohi muuta!
- ICC eesmärk on rahvusvahelise kaubanduse igakülgne edendamine
 - tüüplepingud tasakaalustatud
 - nende üldtingimused kajastavad kaubandustavasid
 - Lepinguid äärmiselt lihtne sõlmida - kasutada

RKK tüüplepinguid 14

- 5 vahenduslepingut
 - maakleri- e juhuvahendaja tüüpleping
 - kommertsagendi tüüpleping
 - distributsioonileping
 - agendi- ning distributsioonilepingute lühivormid
 - selektiivdistributsiooni tüüpleping
- Kaubamüügi tüüpleping 2013 ja 1997
- Frantsiisileping
- Kaubamärgi litsentsileping
- “Võtmed kätte” tehased ja rajatised
- “Võtmed kätte” suurprojektid juhuks

- Konfidentsiaalsusleping
- Firmade ostu ja omandamise tüüpleping
- Alltöövõtuleping
- Tehnoloogia rahvusvahelise müügi leping
- Kaubamärgi litsents
- Vääramatute jõu ja kitsikuse klausel (ICC Force Majeure Clause 2003 – ICC Hardship Clause)

Lisaks käsiraamatud:

- *ICC Legal Handbook for Global Sourcing Contracts ICC Publication No 663*
- *Drafting and Negotiating International Commercial Contracts by Prof Fabio Bortolotti. ICC Publication No 743*
- *International commercial Transactions by Prof Jan Ramberg ICC Publication N 711*
-

ICC rv kaubamüügi tüüpleping

- Algselt mõeldud
 - kasutamiseks tööstuslikult valmistatud ja edasimüügiks mõeldud kauba ostmisel
 - sobib kaubale, mis on kergelt asendatav teise analoogilisega
 - mõeldud ühekordseteks ostutehinguteks, kus maaletooja ei ole müüjale alaliseks distribjuutoriks
 - algselt ei ole kavandatud:
 - toorme või masinate ja seadmete ostuks
 - kui ostjaks on lõpptarbija.
- Samas ei piira ülaltoodu tüüplepingu kasutusala.

Tüüplepingut võib kasutada...

- ...ka seadmete, toorme jms müügil
- oluline on, et mõlemad pooled
 - on tüüplepingu kasutamises kokku leppinud ja
 - tehingu eripärast tulenevad tingimused lisavad
- Lepingu vorm koosneb kahest põhiosast:
 - lepingu üldtingimused ja lepingu eritingimused
- Üldtingimused on koostatud tüüplepingu eritingimuste jaoks
 - neid võib viitega kaasata ka muudetud eritingimustega lepingutesse

Üldtingimustega reguleeritakse:

- kauba iseloomustus
- tarneelne inspekteerimine
- hinna määratlemine
- maksetingimused ja viivis maksega hilinemisel
- omandiõiguse reserveerimine
- tarnetingimused
- kaubadokumendid
- hilinenud tarne või mittetarnimine, kaitseabinõud
- kauba mittevastavus
- poolte koostöö
- vääramatute jõud, vaidluste lahendamine

Üldtingimusi võivad pooled muuta

- kaubandustavad on rv kaubanduses aktsepteeritud õigusallikaks
 - Tihti küsitakse, kus need tavad kirjas on?
 - tüüplepingu üldtingimustes fikseeritud võib käsitada ka kaubandustavadena
- ICC kaubamüügi tüüplepingu üldtingimused võivad osutada väärtuslikuks allikaks nii kohtuvälises kui ka vahekohtuvaidluses.

Tüüplepingu eritingimused

- valmis vormil, teksti jäetud tühikud
 - kokkulepitu märgitakse “linnukestega”
 - teeb lepingu vormistamise eriti lihtsaks
 - pole vaeva teksti formuleerimise ja redigeerimisega
- Seda võib edukalt teha iga kommertsant, kes on väliskaubandustehingute põhimõtted endale selgeks teinud.

Lõpetuseks

1. Kolm asja korraga – **ekspordiäparduste seminar Kuutsemäe puhkekeskuses 20.-22 veebruar**
2. Looma ICC varikomisjoni – **Rahvusvaheliste kommertskogemuste kogu**
3. **Täna tähelepanu eest!**